

1 Vad finns det för olika former av säkerhetsåtgärder?

A. En domstol kan i tvistemål utfärda ett förbudsföreläggande (tillfälligt, permanent eller tvingande) eller utse en mottagare i alla de fall där den anser det berättigat och lämpligt, även då ett sådant föreläggande inte rör klagomålet eller beviljandet av skadestånd eller annan kompensation. Ett tillfälligt förbudsföreläggande utfärdas endast om domstolen är övertygad om att det finns ett allvarligt ärende att pröva under domstolsförhandlingen, att det är troligt att käranden har rätt till skadestånd och att det, i händelse av att ett tillfälligt förbudsföreläggande inte utfärdas, kommer att vara svårt eller rent av omöjligt att fullt ut skipa rättvisa i ett senare skede (artikel 32.1 i lagen om domstolar, lag 14/60 i dess ändrade lydelse).

B. Så länge ett tvistemål pågår kan domstolen när som helst utfärda ett föreläggande för kvarstad, bevarande, förvaring, försäljning, kvarhållande eller kontroll av egendom som är föremål för förfarandet eller ett föreläggande som syftar till att förhindra förlust, skada eller skadlig inverkan som, om föreläggandet inte utfärdas, kan komma att påverka en person eller en egendom då ett lagakraftvunnet domstolsavgörande ska meddelas i ett ärende som angår denna person eller denna egendom eller då verkställandet av domstolsavgörandet pågår (artikel 4.1 i civilprocesslagen, kapitel 6). Ett föreläggande som utfärdas i enlighet med ovan nämnda bestämmelse syftar till att skydda (genom utfärdande av de särskilda förelägganden som föreskrivs) den egendom som tvistemålet gäller under hela förfarandet eller fram till att avgörandet verkställs.

C. En domstol kan under tvistemål avseende en skuld eller ett skadestånd när som helst sedan talan har väckts förordna att den svarande ska hindras från att överlåta en del av de tillgångar i form av fast egendom som är registrerade i dennes namn eller beträffande vilka denne enligt lag har rätt att registrera sig som ägare, i den mån domstolen anser att det motsvarande värdet är tillräckligt för att täcka den kärandens krav samt rättegångskostnaderna.

Föreläggandet utfärdas endast om det i domstolen visar sig att den talan som väckts är välgrundad och att det är troligt att försäljningen eller överlåtelsen av egendomen till en tredje part skulle hindra verkställandet av det domstolsavgörande som, i förekommande fall, ska meddelas till kärandens fördel (kapitel 6, artikel 5.1–2). Denna artikel är tillämplig i förfaranden avseende skuld eller skadestånd och rättfärdig utfärdande av förelägganden som avser fast egendom som är registrerad i kärandens namn eller beträffande vilken den svarande har rätt att registrera sig som ägare. Syftet är att frysa egendomen inför verkställandet av ett framtida fördelaktigt avgörande för den sökande.

Domstolens behörighet enligt punkt A ovan är klart större än den som medges enligt punkterna B och C och avgör parametrarna i domstolarnas allmänna behörighet i fråga om tillfälliga förbudsförelägganden. I punkterna B och C anges de särskilda typer av föreläggande som domstolen kan avge.

Enligt högsta domstolens rättspraxis är den allmänna behörigheten enligt punkt A (artikel 32 i lagen om domstolar) omfattande, inbegripet möjligheten att utfärda ett interimistiskt föreläggande gentemot egendom som inte är föremål för huvudtalan. Det framgår av rättspraxisen att cypriotiska domstolar i enlighet med artikel 32 i lagen om domstolar har befogenhet att utfärda förelägganden av typen Mareva (föreläggande om frysning av de tillgångar [monetära eller lösa] inom domstolarnas domkrets som riskerar att flyttas eller spenderas).

2 Under vilka förutsättningar kan säkerhetsåtgärder beslutas?

2.1 Förfarandet

Ansökningar om ett interimistiskt föreläggande kan framläggas när som helst under tvistemålet. Förfarandet för inlämning av ansökan regleras av civilprocessreglerna. Eventuella förseningar från kärandens sida vad gäller att kräva interimistiska åtgärder tas i beaktande av domstolen.

Enligt den cypriotiska rättsordningen är det möjligt att utfärda ett interimistiskt föreläggande utan att underrätta den andra parten i förväg (ex parte, se artikel 9 i civilprocesslagen, kapitel 6). Detta förfarande är av exceptionell karaktär och i ett sådant fall är den brådskande naturen ett rättsvillkor som ska uppfyllas för att domstolen ska kunna utöva sin befogenhet att göra en skönsmässig bedömning utan att höra den andra parten. Domstolarna tillämpar denna princip på ett strikt sätt. Följderna av att den sökande underlåter att redogöra för väsentliga sakförhållanden är mycket allvarliga även vid en ensidig ansökan (ex parte) om interimistiskt föreläggande.

Ett interimistiskt föreläggande som utfärdas på ensidig begäran har en direkt verkan efter att det har delgetts den svarande men kan återsändas till domstolen så snart som möjligt efter sitt utfärdande för att den svarande ska ha möjlighet att uppgi i vilken utsträckning denne motsätter sig utfärdandet. En tredje part som direkt påverkas av föreläggandet har också rätt att vända sig till domstolen för att bli hörd. Om den svarande motsätter sig föreläggandet håller domstolen ett förhör för att besluta om det ska förbli gällande eller om det ska annulleras eller ändras. Vid avslag har den sökande rätt att väcka talan igen vid domstolen under förutsättning att de väsentliga villkoren har ändrats under tiden. Det bör även uppges att domstolen i samtliga fall då ett interimistiskt föreläggande utfärdas ensidigt (ex parte), i enlighet med en uttrycklig lagbestämmelse, förordnar den sökande att tillhandahålla en garanti som fastställts av domstolen, som säkerhet för de skador som, i förekommande fall, orsakats den person gentemot vilken föreläggandet utfärdas. Enligt rättspraxis har domstolen inte befogenhet att utfärda föreläggandet såvida inte garantin tillhandahålls av den sökande själv.

Det är naturligtvis möjligt att erhålla ett interimistiskt föreläggande inom ramen för en stämningsansökan (det vill säga genom att underrätta den andra parten i förväg). I ett sådant fall utreds emellertid inte av domstolen huruvida det är brådskande.

2.2 Huvudförutsättningar

Det är en fråga som faller under domstolens befogenhet att göra en skönsmässig bedömning huruvida ett tillfälligt förbudsföreläggande ska utfärdas.

Följande tre väsentliga villkor ska vara uppfyllda innan domstolen kan besluta om att utöva sin befogenhet att göra en skönsmässig bedömning, på grundval av hur framträdande olägenheterna är, och att utfärda det begärda föreläggandet eller inte:

Att det finns ett allvarligt ärende att pröva (det är tillräckligt med en redogörelse för ett antagande som kan ifrågasättas på grundval av handlingar i ärendet).

Att det finns en sannolikhet att vinna framgång (tänkbar möjlighet att vinna framgång/tänkbar utsikt att käranden har rätt till skadestånd).

Att det kommer att vara svårt eller omöjligt att i ett senare skede fullt ut skipa rättvisa utan att föreläggandet utfärdas (i vilken utsträckning tilldelningen av skadestånd till kärandens fördel i slutet av förfarandet inte räcker för att garantera dennes rättigheter).

Det är värt att erinra om att beviljandet av ett interimistiskt föreläggande faller helt och hållet under domstolens befogenhet att göra en skönsmässig bedömning. Även om de tre villkoren ovan har uppfyllts utfärdas inte föreläggandet automatiskt. Mot bakgrund av samtliga sakförhållanden och omständigheter uppmanas domstolen att bedöma i vilken utsträckning det är berättigat eller lämpligt att utfärda det begärda föreläggandet.

3 Säkerhetsåtgärdernas syfte och innebörd?

3.1 Vilka typer av tillgångar kan bli föremål för säkerhetsåtgärder?

Enligt rättspraxis utgör egendomens art/typ i allmänhet inte en begränsande faktor för domstolens utövande av sina befogenheter. Egendomens art kan emellertid vara en bedömningsfaktor som domstolen tar i beaktande vid utövandet av sin befogenhet att göra en skönmässig bedömning. Det är enklare för den sökande att påvisa risken för att pengar som placerats på ett bankkonto ska gå förlorade än risken för att fast egendom ska avyttras.

3.2 Vilka rättsverkningar har säkerhetsåtgärder?

Efter föreläggandets utfärdande har alla parter som omfattas av det en rättslig skyldighet att rätta sig efter det. Underlåtenhet att göra detta betraktas som straffbart domstolstrots. Dessutom kan en person som uppmuntrar till eller underlättar underlåtenhet att rätta sig efter föreläggandet dömas för domstolstrots (artikel 42 i lagen om domstolar, N.14/1960, i dess ändrade lydelse).

3.3 Vilken giltighet har säkerhetsåtgärder?

I ett interimistiskt föreläggande som meddelas av domstolen anges hur länge det är giltigt. I allmänhet gäller föreläggandet ända till slutet av förfarandet vid den nationella domstolen eller till dess att det annulleras eller ändras genom ett nytt domstolsföreläggande. När slutligt beslut fattas i ärendet vid den nationella domstolen kan domstolen särskilt ange att föreläggandet ska fortsätta att vara i kraft under en bestämd period efter det att beslutet har meddelats. Detta för att underlätta dess verkställande.

4 Är det möjligt att överklaga ett beslut om en säkerhetsåtgärd?

Alla domstolsbeslut om interimistiska förelägganden kan överklagas till högsta domstolen. Ett domstolsbeslut om avslag av en begäran om interimistiskt föreläggande kan också överklagas.

Högsta domstolen har större befogenheter vid avgörandet av målet. Högsta domstolen kan utfärda ett föreläggande som inte har beviljats av den första domstolsinstansen eller annullera eller ändra ett föreläggande som utfärdats i en underinstans. Det bör emellertid påpekas att ett förfarande för överklagan inte innebär nya domstolsförhandlingar i ärendet. Ett beslut av den första domstolsinstansen kan inte annulleras endast för att högsta domstolen skulle ha utövat sin befogenhet att göra en skönmässig bedömning på ett annorlunda sätt. Högsta domstolen ingriper endast då det visar sig att den första domstolsinstansen har utövat sin befogenhet att göra en skönmässig bedömning på ett felaktigt sätt.

Senaste uppdatering: 21/10/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.